

NAŠA VAS

Skriti nameni in
tajni cilji v delovanju,
to so lastnosti vseh
meščanskih strank.
„Selo“.

GLASILO ZVEZE ZEMLJORADNIŠKE STRANKE ZA SLOVENIJO.

Izhaja vsak četrtek.
Stane celoletno . . . 20 Din. (80 K)
„ pol leta . . . 10 Din. (40 K)

Uredništvo in upravništvo lista:
Celje, Razlagova ulica 12.
Glavni urednik: Anton Novačan.

Oglasi za vsak mm višine stolpca (64 mm) K 1:20
Mali oglasi do 30 mm stolpca (64 mm) . . K 1:—
Pri stalnih inseratih znaten popust.

Program Zveze Zemljo-radnikov.

III. Del.

Gospodarska in finančna politika.

1. Splošna načela. Zveza Zemljo-radnikov zahteva v gospodarstvu in gospodarskem redu ostvarenje gospodarske demokracije, da bo vsakdo popolnoma deležen sadov svojega dela. Zveza Zemljo-radnikov smatra delo kot prvo dolžnost vsakega državljanca in ne bo trpela nedelavcev in škodljivcev, ki živijo od dela drugih.

Zveza Zemljo-radnikov se zaveda, da se popolna gospodarska demokracija ne da doseči na mah in da za to ne zadostujejo samo zakoni. Zato bo Zveza Zemljo-radnikov delala na to, da se privatne kapitalistične ustanove stopnjema zamenjajo z ustanovami, ki bodo koristne celemu društvu.

Pri tem je treba sodelovanja države in samoupravnih teles.

2. Zadrugištvo. Zveza Zemljo-radnikov smatra zadrugištvo kot bodočo obliko društvenega reda in kot načelo, po katerem bomo najbolje in najrazumnije rešili večino problemov društva.

Zato morajo tudi samoupravna telesa posvetiti zadrugištvu vsa skrb in mu dati prednost pred vsemi drugimi oblikami podjetij, ki temeljijo na kapitalistični podlagi.

Poduk o zadrugarstvu je treba uvesti v vse šole, od najnižje do najvišjih.

3. Zemlja. Zemlja je tistega, ki jo obdeluje sam in na njej stalno živi.

Vsak zemljo-radnik mora imeti dovolj zemlje za obdelovanje.

Nikjer ne sme biti trajno najemniških, podložniških, kolonatskih in stalnih dninarskih obveznosti.

Če bi preostala zemlja, potem ko jo bodo imeli dovolj vsi zemljo-radniki, bo dovoljena posest tega preostanka v obliki veleposestva v svrhu obdelovanja; toda to le dolejš, dokler ne bo društvena potreba (če se prebivalstvo pomnoži) zahtevala, da oživi zopet temeljno načelo o imetju zemlje.

Zemlja se vzame vsem onim, ki jo imajo v posesti, pa jo ne obdelujejo.

4. Naseljevanje. Naseljevanje je važen društveni činitelj. Namen naseljevanja je, da poveča pridelovalno moč poljedelstva, da zapreči obubožanje kmeta, da nadštevilo kmetijskega prebivalstva ohrani poljedelstvu in da preskrbi z zemljiščem vse tiste, ki se vračajo iz mest.

Naseljevanje se mora izvrševati na zadrugiški podlagi.

5. Poljedelstvo. Poljedelstvo je središče vsega našega narodnega gospodarstva in vsega našega narodnega in državnega življenja. Zato je potrebno, da državna uprava in vsa

samoupravna telesa kakor tudi vse ostale zadrugiše in privatne ustanove, posvetijo največjo skrb in osredotočijo največ svojega dela za čim večje napredovanje vseh onih vrst poljedelstva, ki imajo naravne, gospodarske in društvene pogoje za uspešno razvijanje, ali pa katerim se lahko ti pogoji vstvarijo s pripravnimi merami v bodočnosti.

Vsa naša poljedelska produkcija mora vedno stati na dostojnem višku vseh znanstvenih in tehničnih pridobitev in iznajdb naše dobe. Zadnji namen vsega delovanja za povzdigo poljedelstva mora biti: Da okrepimo in napravimo poljedelsko produkcijo po ceni do skrajnosti! To zahtevajo interesi vseh in posameznikov, ker brez istočasnega ojačenja cenene produkcije ne more biti trajnih gospodarskih uspehov niti zaželjenega blagostanja v državi. To bomo dosegli, ako se vsi činitelji produkcije, to so narava, delo in kapital, združijo in se vzajemno popolno izkoristijo. Da bi se to doseglo, je potrebno:

1. Da vse naravne činitelje (podnebje, zemljo, vlago in ostale) izboljšamo v mejah človeških sil, v kolikor ti činitelji otežujejo poljedelsko produkcijo;

2. da svoje delo — telesno ali duševno — razvijemo in tako vposobimo, da bi dosegli z najmanjšimi žrtvami največje uspehe, in to na podlagi posameznega gospodarjenja, ali pa na zadrugiški podlagi, kjer je to potrebno;

3. da nam kapital v vseh svojih oblikah in v najširših mejah in pod najugodnejšimi pogoji nudi vsa tista pomožna sredstva, ki so v danem slučaju neobhodno potrebna, da dosežemo močno in ceneno produkcijo do skrajno mogočih mej.

Da bi se to čimprej in čim bolje vstvarilo, zahteva Zveza Zemljo-radnikov:

I. Kar se tiče vstvarjanja povoljnih naravnih in premoženjskih pogojev:

1. da se v najkrajšem času izvede in ohranja vse potrebno popraviljanje (melioracije) zemljišča potem regulacije rek in potokov v zvezi s pomočjo ob povodnjih, potom izsuševanja močvirja in odvodnjavanja podvodnih zemljišč, potom pogozdovanja goličav, potom pognojavanja itd.;

2. da se napravi kataster (kjer ga še ni) in izvrši komasacija (zložbe) posestev;

3. da dobijo, po gori naglašnem račelu o imetju zemlje, vsi potrebni poljedelci dovolj zemlje za obdelovanje in da se na zadrugiški podlagi izvrši naseljevanje (kolonizacija) vseh zemljišč, ki so pripravna za uspešno poljedelsko produkcijo in ki so bila dozdaj neobdelana, ali ne zadosti iz-

koriščana, ali pa se nahajajo v rokah velikih posestnikov;

4. da se reši vprašanje o najuspešnejšem izkoriščanju planinskih pašnikov, ledin in drugih površin, ki se ne nahajajo v privatni posesti;

II. Kar se tiče razvijanja in ojačenja sposobnosti in dolžnosti dela, zahteva Zveza Zemljo-radnikov:

1. Da se poleg naredb in mer za ohranitev in ojačenje narodnega zdravja in poleg splošne narodne prosvete, stalno in nevtrudno deluje, da bi se razvilo in povzdignilo strokovno znanje poljedelca obeh spolov do najvišje stopinje. To bomo dosegli:

a) z odpiranjem poljedelskih fakultet in srednjih kmetijskih šol v zvezi z dobro urejenimi poskuševalnicami in oglednimi postajami v svrhu razgraditve in ohranitve gospodarskih ved in njih uporabe v gospodarski praksi na sodobni višini, in v svrhu najvišjega izobraževanja kmetovalcev;

b) z odpiranjem čim večjega števila nižjih, praktičnih in zimskih kmetijskih šol s splošnim ali posebnim (mlekarnstvo, sadjarstvo, vinogradarstvo, pletarstvo itd.) strokovnim učnim programom, kakor tudi z upeljavo poljedelskega poduka v vse šole, v katere hodijo vaški otroci in v katerih se za svoj poklic pripravljajo učitelji in duhovni pastirji;

c) z ustanavljanjem stalnih in potujočih gospodinjskih šol za vaške gospodinje;

d) z organizacijo potovalnega učiteljsstva, ki pa mora biti strogo strokovnjaško;

e) s številnimi strokovnimi tečajji in čestimi strokovnimi predavanji iz vseh predmetov kmetijstva kakor tudi iz sorodnih in pomožnih predmetov vsega narodnega gospodarstva;

f) z organizacijo celega sistema praktičnih ogledov po celi državi in na vseh poljih poljedelske produkcije;

g) s česlim prirrejanjem državnih, deželnih, okrajnih ali krajevnih gospodarskih razstav s širokim in učinkujočim sistemom nagrad;

h) z razpisovanjem javnih tekem (konkurzov) za boljše načine dela in gospodarjenja;

i) z organizacijo pogostih izletov kmetovalcev obojega spola v svrhu razgledovanja poljedelskih gospodarstev in podjetij in v svrhu spoznavanja boljšega načina življenja in dela v naprednijih krajih doma in na tujem;

j) z izdajanjem in širjenjem strokovnih nauke v obliki knjig ali kratkih popisov, časopisov, proglašov in slik, nadalje z

odpiranjem vaških splošnih ali strokovnih knjižnic in čitalnic.

2. Da se sistematično deluje za razvijanje zadrugišnega duha na vseh poljih narodnega življenja in dela, da bi bila dana čimprej možnost za ustanavljanje in pravilno uspešno delovanje vsake oblike gospodarskih zadrug povsod, kjer posamezniki ne bi mogli izvesti svojih načrtov niti doseči zaželjenih gospodarskih koristi. To se bo doseglo posebno:

a) z obveznim podukom v zadrugištvu in s pripravnimi zadrugiškimi dijaškimi ustanovami po vseh šolah, posebno pa v onih, ki jih obiskuje vaška mladina in v katerih se za svojo poklic pripravljajo učitelji in duhovni pastirji;

b) z zadrugiškimi šolami v svrhu pripravljanja sotrudnikov za vse vrste zadrugiških ustanov in podjetij;

c) s širjenjem zadrugiških zavesti z vsemi moralnimi in gmočnimi sredstvi.

3. Da se vsa vaška delovna sila, ob času ko počivajo poljska dela ali pa znatno popuste, uspešno uporabi za predelovanje raznih surovin in to pred vsem na podlagi vašeke hišne in zadrugiške industrije.

III. Kar se tiče nabavljanja potrebnega kapitala in njega izkoriščevanja, zahteva Zveza Zemljo-radnikov:

1. Da se vprašanje o poljedelskem kreditu, hipotekarnem (na zemljišča in poslopja) in osebnem in zastavnem, reši na najširji podlagi in to izključno s pomočjo zadrugiških, državnih in samoupravnih kreditnih ustanov in magazinov. Škodljivo delovanje kapitalističnih denarnih posojevalcev v katerikoli obliki, se mora popolnoma prepovedati s strogimi zakoni.

2. Da se poleg kreditnih ustanov ali drugače razvije varčevanje v največji meri in v vseh mogočih oblikah.

3. Da se nabava vseh potrebnih gospodarskih proizvodnih sredstev (orodje, semena itd.) kakor tudi nabava vseh konzumnih predmetov uredi po vaseh na zadrugiški podlagi; pri tem je treba skrbeti, da se obnavlja in povzdiguje kmetijska produkcija, kjer je trpela, in da se preskrbe z dovoljnim živežem vse vasi, ki trpijo pomanjkanje.

4. Da se v svrhu uporabe in izkoriščanja večjih sprav in strojev, v svrhu izkoriščanja dragocenih možkih plemenskih grl (bikov, žrebcev i. t. d.) podpira z vsemi potrebnimi sredstvi ustanavljanje zadrug za vzajemno nabavo in uporabo poljedelskih strojev in ustanavljanje zadrug za nabavo in uporabo žrebcev, bikov i. t. d.

5. Dase predelovanje vseh poljedelskih surovin (mleka, sadja, grozdja, žita, živine, sladkorne

repe i. t. d.), v kolikor se s tem posamezni ne morejo uspešno pečati, čim prej omogoči s pomočjo raznih združnih podjetij, kakor: mlekarske, sadjarske, vinarske, mlinarske, klavnične in podobne zadruge, — vedno v zvezi s prodajo izdelkov na združni podlagi.

6. Da se čimprej uredi poljsko policijo, in da se s strogimi zakonskimi določbami in njih vestnim izvrševanjem ustvari v državi take pravne razmere, ki bodo brezpogojno jamčile za imovinsko in osebno varnost; v slučaju kršenja pravic, pa da se da hitro in pravično odškodnina oškodovanim.

7. Da se promet s poljedelskimi proizvodi doma in pri izvozu v tujino čimprej in čim bolj olajša, pospeši in obvaruje pred vsako škodo in brezvestno konkurenco in to potom čim gostejših mrež koprenih, vodnih in železniških prometnih zvez in sredstev, polom natančne kontrole nad prometom z vsemi proizvodi, da se odpravijo vse nerednosti, kar se tiče cen in kakovosti proizvodov.

8. Da se čim prej rešijo vprašanja o osiguranju usevov in pridelkov proti škodam toče, o osiguranju proti škodam požara, o preskrbovanju v slučajih bolezni, smrti, starosti, nesposobnosti za delo, slabe letine, povodnji i. t. d. s težnjo, da se vse te vrste osiguranja izvedejo na združni vzajemni podlagi; v kolikor pa to ne bi bilo mogoče, tedaj na podlagi splošnega, državnega osiguranja.

(Konec prihodnjic.)

Drugi kongres Zemljorad. stranke v Vel. Plani.

Pred zimo 1919 se je osnovala v Vel. Plani Zveza Zemljoradnikov, takrat v prisotnosti 200 delegatov iz raznih krajev Srbije, a po dveh letih se je vršil tamkaj drugi kongres cele stranke iz cele Jugoslavije.

Kako velika razlika med tema dvema sestankoma v istem kraju in samo v dveh letih! Na prvem sestanku sodelujejo samo srbijanski delegati in med njimi edini Dalmatincev Vukić-Lupis, ki se nahaja sedaj v Ameriki kot novinar, na letošnjem sestanku pa že delegati iz cele Jugoslavije. Slavonci, Hrvati, Dalmatinci, Bosanci in Hercegovci, Vojvodinci, Srbijanci, Makedonci. Tudi Slovenija je bila zastopana po osebi Dr. Novačana in B. Severja, da ne omenjam štiri predstavnike Samostojne Kmetijske Stranke, ki so molče prisostvovali kot publika, katero Srbi vedno tolerantno puščajo na svoje zборе.

In kakšna razlika v številu udeležencev! Na prvem sestanku je bilo komaj 200 udeležencev, letos pa se je to število vzpelo do 1500. Prvi kongres, ki se je vršil lansko leto v Beogradu, je imel le do 800 udeležencev.

Toda letošnji kongres je važen tudi vsled drugih lastnosti, ki jih zadnja dva velika sestanka nista imela. Prvi sestanek se je bavil z začetki organizacije, drugi je bil posvečen zbiranju moči in manifestacije nabrane energije. Letošnji kongres je prvi po bogatem izkustvu, ki ga je stranka pridobila, ne več kakor prej na teoretskem in organizatoričnem polju, temveč na polju praktične uporabe svoje moči, na polju številih bojev, ki so pokazali vse kar je v stranki močnega in kar je slabega. V enem samem letu je preživela stranka težko notranjo krizo in obenem šla skozi ogenj najostrejših bojev z nasprotniki zemljoradniških pravic in svobode.

Vsi ti doživljaji so našli odmeva

na letošnjem kongresu, da bi se o njih čula beseda od najmerodajnejše strani in da bi se določile linije za nadaljni pokret. Letošnji kongres je bil torej neke vrste izpit zrelosti našega krepkega razmaha in istočasno življenska šola za bodoče življenje in delo.

Kar ulegne najbolj zanimati čitatelja tega lista, brate slovenske zemljoradnike, to so odnosi Zemljoradnikov s Samostojno Kmetijsko Stranko iz Slovenije. Ta je ocenjena na kongresu resno in dostojno. Držanje Samostojnih je ocenjeno kot nekmetško, to je kot nasprotno pravim in velikim interesom Vasi in Kmetovalca. Držanje Samostojnih je označeno po karakterju in vsebini kot nestalno in koristoljubno, izpolnjeno z osebnim koristolovstvom in neopravičenimi ambicijami. Na kongresu so obsojeni Samostojni, ker so za skledo leče, (od katere kmet, vse da jo je videl, ne bi imel nikakšne koristi), žrtvovali veliko stvar vasi in kmeta. Toda četudi so Samostojni pod vodstvom svojega majhnega in ziega duha, Vošnjaka, napravili neodpustni greh proti Zemljoradnikom v Klubu; četudi so oni svoje nekdanje tovariše blätli in klevetali na najnedostojnejši in duši kmeta popolnoma tuj način, vendar se je na kongresu čula le trezna obsodba in niti ena grda beseda se ni rekla na naslov zablodlih in izgubljenih Samostojnežev. Šli smo preko njih s taktom polnim dostojanstva, kakor se spodobi, za kmeta, sina priproste narave, ki ne pozna namišljenega mestnega razburjanja in nervoznih gest. Kongres je položil, brez vsake gorčine, nagrobni kamen na te minule dni in je prepustil bodočim, dobrim in pravim slovenskim kmetom, da ga zopet vzdignejo.

Malo drugače se je zgodilo tistim, ki so se bili pridružili odpadnikom iz Slovenije, da si dobro poznajo način mišljenja srbskega kmeta. Ti so to storili le iz sebičnih razlogov in računov in zato jih je kongres ožigosal kot izdajalce kmetov. Pod temi enodušnimi klici celega kongresa sta pobegnili s kongresa, Miloradović in njegov edini kompanjon, ne da bi magari z eno besedo poskusila, da se brani. Negodovanje proti njima je bilo tako splošno in tako silno, da sta rajše izginila izpred oči, ki so jih ostro sodile in prezirale.

Ta dva dogodka, z izgubljenimi Samostojneži in z izdajalci iz Srbije, ostaneja kot primer, kako se sodi tistim, ki zapustijo in izdajo sveto stvar zemljoradnika. Niti eni niti drugi, ne bodo smeli več nikogar slepiti, češ, da so tudi oni „za staro pravdo“. Oni so se tej „pravdi“ izneverili, ker so se pridružili ravno tistim, ki so vedno delali in še zdaj delajo proti vsem pravicam in pravdam kmetiskim.

Drugo važno delo letošnjega kongresa bilo je vprašanje o taktiki stranke. Sicer so s štatutom in programom stranke dovolj jasno začrtana pota, po katerih naj stranka hodi. Toda dogodki tega leta, kriza v poslaniškem klubu, ki so jo izzvali Samostojneži, delo ustave, glasovanje za zakon o zaščiti države in še neke druge pojave so zahtevale, da se vprašanje o taktiki podvrže novemu pretresanju in presojanju. Diskusija o tem je bila živahna, vsi govori so se kretali v smeri programa, niti eden glas se ni čul, da bi se šlo drugim potom, in kongres se je enoglasno izrekel, da se mora izvajati taktika stranke vedno le iz programa, da stranka nima nič skupnega z mestnimi strankami, ki so tvorevine in varuhinje kapitalističnih in birokratskih vrst. da

je Zemljoradniški stranki res pred vsem do domovine. Toda da se v tej domovini morajo počutili zadovoljne in varne v svojem delu in svoji imovini pred vsem liste vrste prebivalstva, ki delajo, proizvajajo, vstvarjajo. Zakaj one so stvarnice vseh pogojev za blagostanje in kulturo, torej naj tudi one živijo v blagostanju in kulturi. V daljnem izvajanju na delu taktike mora biti Zemljoradniška stranka odločno na strani malih in slabih in se ne sme dopustiti nikakšen kompromis, ki bi magari za trenutek omajal vero teh pollačenenih, kakor da stranka nima volje ali moči, da jih ščiti, ali da strankini poslanci trgujejo z revščino in bedo ubogih in željnih svobode in sreče in boljše usode. S takim držanjem kongresa dobila je Zemljoradniška stranka odlični značaj nevstrašnega branilca zemljoradniških interesov, v prvi vrsti interesov malega kmeta, in to se bo moralo od zdaj bolj kakor prej pokazati v delu, obnašanju in postopanju stranke. S takim svojim držanjem je kongres istočasno določil položaj stranke in omejil njeno razmerje do nekmetških, posebno buržoaskih strank, in je pokazal pot, po katerem mora stranka iti. Dobrobit pollačenenih in pozabljenih, a v prvi vrsti dobrobit vasi (pour le bien de village) mora biti ideja voditeljica Zemljoradniške stranke v vseh njenih dejanjih.

Tretja važna točka kongresa bilo je vprašanje organizacije stranke. Poprejšnji statut ni več v vsem odgovarjal veličini stranke, ki je prestopila meje posameznih pokrajin in obsega danes celotno Jugoslavijo. Zato se je moral statut spremeniti po novih prilikah. To se je izvršilo na samem kongresu, potem ko smo slišali vse govornike in predlagatelje. Tu se je videlo, da kongres izkazuje neomejeno zaupanje ravno tistim predlagateljem, na katere so Samostojneži v svojem slepilu in v svoji zmešanosti sesuli svoječasnno najgrše grdobije in kleve. To razpoloženje kongresa je najbolji dokaz, kako malo so Samostojni poznali prilike v Srbiji in koliko so bili ravno s stališča svojih lastnih ožjih interesov netaklični in zaslepljeni.

Po novem štatutu so ločno določene zveze med pokrajinami, a za celo državo je ustanovljen en sam glavni odbor (svet), v katerega pridejo predstavniki iz vseh pokrajin; določeno je, kedaj se imajo vršiti kongresi in kdo sodeluje na njih, ustanovljeno je strankino sodišče, ki ima nad sabo edino kongres kot zadnjo inštanco itd. Najmarkantnejše pa so vendar liste določbe v štatutu, po katerih se jasno označuje stranka kot razredna, nadalje določbe, da je vaški svet (seosko veće) temeljna edinica cele organizacije; potem določbe, da so vsi drugi stanovi, razen kmetškega in delavskega stanu, samo začasno v stranki in da smejo ostali v njej samo dolejš, dokler se v državi ne izpelje organizacija na stanovski podlagi, ko bo vsak poklic pripadal svoji grupi. S to zadnjo določbo je kongres točno označil stališče stranke glede bodoče organizacije parlamenta in države. Po tej določbi, če pridejo kedaj zemljoradniki do večine, ne bo več parlament poprišče, v katerem sedijo stoline advokatov, bankirjev in birokratov in izigravajo delavski narod v Jugoslaviji, ampak bo resnična narodna hiša in zbornica, v kateri se bo ljudstvo, takšno kakor je in v razmerju kakor živi in dela v naši državi, posvetovalo in

odločevalo o svojih željah in nadlogah

Takoj po sprejetju štatuta in kot peto in najvažnejše delo kongresa, proglašeno je edinstvo vseh zemljoradniških grup v Jugoslaviji: Dalmatinske, Bosanske, Vojvodinske, Hrvatske in Srbijanske z Makedosko. V imenu Slovencev je dobil besedo dr. Anton Novačan in je v navdušenem poletu izjavil, da tudi slovenski kmet ne bo več dolgo ostal zunaj te velike bratske družbe. Novačana je kongres pristrčno pozdravil, potem pa celi kongres stoji pel vse tri naše himne, nazadnje tudi češko himno na čast prisotnim delegatom češke zemljoradniške stranke: Senatorja Hiše, poslanca Fidlerja in tajnika Grubiča. Po tem svečanem trenutku je kongres odgodil svoje razprave na drugi dan, a večer je posvečen bratski večerji na čast dragih gostov iz Češkega.

Ves ostali čas drugega in tretjega dne je kongres posvetil razpravam, katerih je bilo devet: o notranji politiki, o zunanji politiki, o gospodarski politiki, o agrarni reformi (samo za ta predmet je bilo šest referatov iz šestere raznih pokrajin: Srbije, Hrvatske, Bosne, Vojvodino, Dalmacije in Makadonije), o vojni odškodnini, o prosvetni politiki, o socialni politiki, o naši organizaciji države. O vseh predmetih so sprejete resolucije, ki jih naknadno priobčimo.

Potem ko je kongres izvolil glavni odbor iz cele Jugoslavije, potem ko je bilo določeno, da se glavni odbor snide 15. decembra t. l. in da pripravi načrte o pravih poslanskega kluba, o volitvah narodnih poslancev, o urejevanju strankinih glasil itd., vse pravila, katera bo reševal tretji kongres prihodnje leto — tedaj je bil kongres zaključen z zadnjimi govori. Vsi govorniki so v teh govorih izjavljali svojo neomajno zvestobo in udanost sveli stvari vasi in kmeta in obljubili, da bodo zanaprej s postoterenjo voljo delali, da se zemljoradniški pokret razširi. Na to je predsednik kongresa braf Mihajlo Avramović z daljšim govorom kongres zaključil in izrekel hvalo vsem gostom in udeležencem.

Drugi kongres Zveze Zemljoradnikov je bil zaključen z burnim klicanjem in v bratskem razpoloženju. Kongres je izvršil veliko delo in ostane kot najvažnejši zbor v zgodovini zemljoradniškega pokreta v Jugoslaviji.

Zemljoradnik.

Novice.

Vse one, ki smo jim list poslali pa ga niso vrnil, smatramo za naročnike in prosimo, da bi izvolili poravnati naročnino potom priložene položnice.

„Naša Vas“ je glasilo edino prave jugoslovanske kmetške stranke Zveze Zemljoradnikov. Zato smo smatrali, da je naša dolžnost, da začnemo s programom in prosimo naše prijatelje in somišljenike, da nam odpustijo, ako se list ne more pečati s sto drugimi vprašanji, ki trkajo na naša vrata. Današnja številka „Naše Vasi“ prinaša gospodarski del našega programa, s prihodnjo številko pa program končamo in potem bo list posvečal vse svoje moči aktualnim dnevnim dogodkom. Tudi je morala vsled pomanjkanja prostora izostati danes naša povest „Teta Pavla“, a naš „Križek“ čaka s polno torbico pred vrati. — Prosimo strpljenja!

Vsem klevetnikom, posebno pa Samostojnežem, ki so našega urednika klevetali pri srbskih zemljoradniških in vsak centimeter njegove kože skušali umazati, kličemo: Pravica in

resnica bo zmagala! Sicer pa naš urednik ni kriv, če so Samostojneži, kakor pravijo Ribničani, bajs delali, pa je korjito ratalo.

Sprejem slovenskih mladeničev v srbske kmetijske šole. Kmetijsko ministrstvo odda 6 prostih mest za obisk kmetijskih šol v Kraljevu, Bukovu in v Šapcu, ki so namenjena sinovom slovenskih starišev. Prosilci imajo nositi le stroške potovanja, dočim prevzame ministrstvo vse druge stroške oskrbovanja in šolanja. Prošnje za sprejem v srbske kmetijske šole, ki pričnejo s 1. marcem 1922 in trajajo po 2 leti, naj se z običajnimi dokazili predlože zadnji čas do 15. januarja 1922 pokrajinski pravi oddelku za kmetijstvo v Ljubljani. Pogoji za sprejem so: starost 14 do 18 let, dovršitev najmanj ljudske šole, telesno zdravje in dobro vedenje. Tudi se morajo stariši zavezati, da oslanejo učenci po dovršeni šoli na domačem posestvu. Bodi pripominjano, da se v Bukovo sprejemajo le učenci iz vinorodnih krajev, v Kraljevo in Šapc pa učenci iz živinorejskih in poljedelskih krajev. Opozarjamo na to ugodnost brezplačnega šolanja vse naše gospodarje, ki imajo ukaželjne sinove, ker se nudi s tem lepa prilika da se pouče v naprednem kmetijstvu in spoznavajo obenem tudi razmere po novih delih naše skupne države, kar more služiti le v prilog našemu skupnemu gospodarskemu življenju. Priporočamo zadevo tudi merodajnim lokalnim faktorjem po deželi, da se zavzamejo za to vprašanje in skušajo dobiti pripravne mladenče za obisk srbskih kmetijskih šol.

Seja načelstva in izvršnega odbora SKS v Ljubljani. Skušal bom objektivno poročati o tej seji načelstva in izvršnega odbora SKS. Poročila ministra Puelja in poslancev so vzeli precej številno zastopani zaupniki brez navdušenja na znanje. Vladalo je nekako mrtvilo, kakor pred viharjem. Opažali je bilo splošno nezadovoljnost s situacijo, v kateri se nahaja sedaj po zaslugi voditeljev Samostojna Kmetijska stranka. Resume vseh poročil je zvenel nekako takole: Bili smo v Zvezi Zemljoradnikov. Ker so pa Zemljoradniki komunisti, izstopili smo in šli v vlado. Patrijotizem nam je to veleval. Tam smo sedeli in vladali; pri vsem tem nas je vodil čisti patrijotizem. Ker pa kmet iz čistega patrijotizma le nerad plačuje davke pod vsemi mogočnimi imeni, posebno pri srcu mu je trošarina na vino, čuli so se klici, da smo bolj patrijotični mi, kakor naši srbski bratje, ki nam rade volje prepuščajo, da nosimo vsa težja davčna bremena sama. Uradništva, pravijo, da je eno tretjino preveč, ne vedo pa kam z obilico različnih svetnikov — in ker pregovor pravi, da tri krave lažje lakoto trpe kakor ena sama, — so imenovali nekdanjega tajnika SKS za uradnika v 7 činovnem razredu, ki svoje svetniške posle vrši najbrže v izvenuradnih urah, ker je bil ves čas zborovanja navzoč. Zanimivo je o tej zadevi poročilo g. Mrmolja. On pravi med drugim: „Ko smo prišli v ministrstvo nas je nek višji uradnik, Slovenec, opozoril na preobilico uradnikov in izjavil: „Poslanci kmečke stranke imate tukaj jako hvaležno polje a ne ukrenete nič.“ (Torej samim uradnikom se zdi preveč uradnikov, a kmečki poslanci, ki nimajo med uradništvom niti pristašev niti somišljenikov, sede v vladi.) Poslanec Majcen poroča o vzrokih izstopa iz Zveze Zemljoradnikov. Vzroki so: 1. Komunistično razpoloženje Zemljoradnikov. 2. Zemljoradniki so protivni izvozu živil. 3. Niso protivni trošarini

na vino. Ker se je to poročilo zdelo g. Mrmolji vendarle pretirano, je povzel besedo in rekel: „Komunizem Zemljoradnikov izgleda na ta način, da je cela država združena v zadrugah, kar izgleda seveda jako pametno! Pri nas pa tega ni mogoče izvajati, ker nimamo ljudi!“ Govorec o Zemljoradnikih je trdil, da nimajo časti in da niso pravi nacijonalisti srbijanski. Končno je gospod Mrmolja izgovoril krilate besede: „Ko se je klub ločil, ostali smo v zvezi z Zemljoradniki tako, da se niti niti poznalo, da smo ločeni.“ V rokah imam pismo odličnega zemljoradniškega poslanca, v katerem pravi glede dotika s Samostojnim klubom, med drugim: „Govorilo bih sa slovenskim kmetom vedno. Ali obžalujem, što sam se približio ljudima koje nisam poznavao i čije skrivene namene nisam mogao proveriti ni znati. Ti ljudi su me bolno opekli i ja se sada čuvam od svakoga dodira iz tih krugova, koji ne zaslužuju apsolutno nikakoga povjerenja odavle.“ Ker so samostojni poslanci izprevideli, da jim teče voda v grlo, spravili so zopetno združenje z Zvezo Zemljoradnikov pred forum izvrševalnega odbora. Znano je, da je bila smer Samostojnim delegatom, ko so odhajali v konstituanto, podana s programom, da se v zvezi z drugimi zastopniki kmečkega stanu borijo za dobrobit in osamosvojitve kmečkega stanu. Zavrgli so naročilo, podano jim s kroglicami, pustili so zemljoradnike na cedilu in kruto razžalili njih ponos. Navedem naj samo iz Mrmoljevega poročila citat, kalerega mu je neki zemljoradniški poslanec vrgel v obraz: „Vi ste nam zadali udarec, ker ste se ločili od nas, ta udarec pa smo preboleli!“ Ta izjava da mnogo misliti. Preboleli so udarec, kakor preboli značajno, zapuščeno dekle nezvestobo brezsrčnega ljubimca, ki jo zapusti, da se poroči z bogato z namenom brezskrbnega življenja. Drugo vprašanje pa je, ali se bo hotel ponosni, neopravičeno oblateni srbski zemljoradnik pogajati z ljudmi, ki so ga „bolno opekli“? Značilno za poslance je, da so spravili sami v razgovor zopetno združenje z Zemlj. Zvezo. Začutili so pritisak volilcev, in ker so vedeli, da si le na ta način podaljšajo življenje, če sami pridejo pred volilce s predlogom o zopetni združitvi. Še bolj značilno pa je, da je bil predlog glede delegacije za pogajanja z Z. Z. soglasno sprejet, glede delegatov pa se je zahtevalo, da se odpošljejo načelniki krajevnih odborov, kar pa so znali poslanci in predsedujoči načelnik stranke prepričati s tem, da so enostavno zaključili debato. Dr. Kavčič kliče: „Dajte mi besedo!“ Predsednik Pipan: „Dost naj bo, dost naj bo!“ Posl. Kušar: „Jih bomo pa štirideset do pedeset skupaj zbral in se bomo cel dan prekal.“ — Iz vsega postopanja je razvidno, da se poslanci boje, da bi tudi drugi volilci ne prišli v stik z predstavniki Zemlj. Zveze. — Stari grehi. — Ker je vsled samolastnega postopanja predsednika in poslancev mnogo delegatov zapustilo zborovanje. Je bil končno komaj sprejet predlog načelstva, da se odpošljejo k pogajanjem g. poslanca Mrmolja in Kušar, urednik Kmet. lista Železnikar in zvesti Ažman. Proti temu je protestiral gosp. Bajuk iz Bele krajine, za kar je žel od navzočih priznanje. Gospodje iz načelstva pa so vzeli njegov protest kakor navadno vse druge proteste molče na znanje. — Glede razdelitve države v oblasti, je podal minister g. Puelj izjavo, da je bila štirim

ministrom, med njimi tudi njemu, poverjena naloga, da razdelijo državo v oblasti, ker pa je hotel imeti vsak minister oblast tako zaokroženo, da bi bil pri prihodnjih volitvah gotov za svoj mandat, se jim rešitev naloge ni posrečila. Izjavo ministra so vzeli zborovalci s smehom na znanje, mislili smo si pa vsak svoje. — Franc Kurall.

Zelo prijetno pri ribanju hrblta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje kože, zob in ust deluje lekarnarja Fellerja prijetno dišeči „Elsafluid“. Mnogo je močnejši in boljši kakor francosko žganje in že 25 let priljubljen. 3 dvojnate steklenice ali 1 špeciialna steklenica skupaj z zamotom in poštnino za 48 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsa trg št. 318, Hrvaško.

Previdni ljudje iščejo vedno pri kupovanju najbolj zanesljiv in zmožni vrec. Popolno zaupanje zasluži svetovno znana eksportna tvrdka H. Suttner, Ljubljana št. 979 od ktere ure, uživajo svetovni glas, ker vsaka Suttnerjeva ura, tudi najcenejša ima zanesljivi dober stroj. Ta tvrdka ima veliko zalogo verižic, prstanov, raznih predmetov iz zlata in srebra in drugih koristnih potreščin.

Oglejte si 52-2
manufakturno trgovino
J. KUDISZ
Celje-Gaberje št. 16,
nasproti vojašnici Kralja Aleksandra.
Priporoča se vsem odjemalcem:
:: na drobno in debelo. ::
Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah: na primer sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

Manufakturna in modna trgovina
na debelo na drobno
FR. KARBEUTZ, CELJE,
Kralja Petra cesta št. 3.
3-1

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najbolje blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 kron.

„ELSA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, solčne pege, zajedance, nabore itd., naredi kožo mehko, rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 kron.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepki kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd.

2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 kron.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od enega predmeta dobijo popust v naravi.

RAZNO: Lilijno mleko 15 K; Brkomaz 8 K; najfinejši Hega-puder dr. Klugera v velikih originalnih škatuljah 30 K; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatuljah 30 K; puder za gosp. v vrečkah 5 K; zobni prašek v škatuljah 7 K; v vrečkah 5 K; Sachet dišava za perilo 8 K; Schampoo za lase 5 K; rumenilo 12 listkov 24 K; najfinejši parfem po 40 in 50 K; Močna voda za lase 58 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej računata.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica donja, Elsa trg št. 318, Hrvaško.

VAŠA ŽELJA

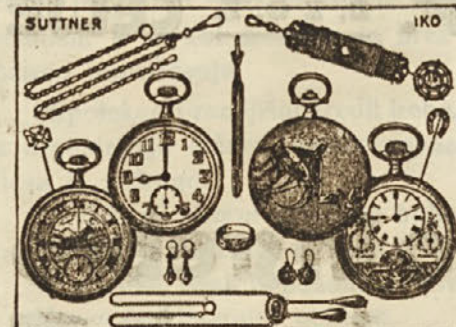
imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske tvrdke

SUTTNER.

Prihranite si popravljajna in jezo.

Najfinejše ure

iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d. **Naročne ure.** Bogata izbirtka verižic, prstanov, uhanov, naročnic, predmetov iz zlata in srebra vsake vrste.

Zahtevajte cenik s slikami od:

Tvorniške tvrtke H. SUTTNER, Ljubljana, št. 979

Uradnik lesne stroke

išče službe

pri kakem velikem podjetju, sprejme tudi službo kot skladiščnik. Vstop s 1. prosincem 1922. Naslov v upravnistvu.

Naznanilo!

Dovoljujem si Vas vljudno opozoriti, da imam redno v zalogi vse v vojaško opremo spadajoče predmete. Izdelujejo se vse vrste uniform, čepic, kakor za vojake, železničarje, policije, žandarje, finančne stražnike, poštarje, ognjegasce itd.; istotako tudi vsakovrstne športne čepice za gospode, dame in otroke. Velikanska zaloga kožuhovine in kožuhovinskih izdelkov. Prevzamem vsa v mojo stroko spadajoča naročila ter izdelujena iste točno in po najnižji ceni.

Svitile kožuhovine se prevzamejo v snaženje kakor tudi vse vrste kožuhovine čez polelje v shrambo. Kože vseh vrst se prevzamejo v ustrojenje. Surove kože kupujem po dnevni ceni

M. FRÖHLICH
krznarija in izdelovalnica čepic
CELJE, Kralja Petra cesta 11

USNJE

vseh vrst po najnižji dnevni ceni dobite pri tvrdki

F. FAGANEL
Gosposka ul. 26
CELJE.

ČEVLJE

za moške, ženske in otroke dokazano najboljše kakovosti iz prvih tu-in inozemskih tovarn, kupite najceneje v največji izbiri v veletrgovini in razpošiljalni

R. Stermecki, Celje,
štev. 383.

Slovenski cenik z več lisoč slikami se pošlje zastoj. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar. 52-5

Naznanilo!

Naznanjam cenj. občinstvu da sem prevzel na Kralja Petra cesti (poleg bivše graške mitnice)

špecerijsko trgovino = Srimz =

Potruditi se hočem kolikor mogoče z nizkimi cenami in prvovrstnim blagom pridobiti čimvečji delokrog mojih odjemalcev ter se slav. občinstvu za obilen obisk priporočam

Anton Fazarinc
trgovina s špecerijo, kolonijalnim blagom, semeni in dež. pridelki.
15-5

FRANC SODIN

tovarna strešne in zidne opeke
LJUBEČNO pri CELJU,
poštni predal 73

Gostilna in veleposestvo Bukovžlak 15-1

FRANJO BIGAJ

urar državne železnice
CELJE, GLAVNI TRG 14

Zaloga zlatnine in srebrnine kakor tudi žepnih in stenskih ur in budilk najboljše vrste po najnižjih cenah. Popravila se izvršujejo točno in po zmernih cenah proti 2 letnemu jamsivu. 26-5

Prepričajte se sami

da kupite

najceneje in najsolidneje obleke za gospode in dečke. **Sukno** najfinejše vrste za gospode in dame.

Vse krojaške potrebščine pri tvrdki

Celje IVAN MASTNAK Celje
Kralja Petra cesta št. 31. 15-5

Istotam izdelovanje oblek po najnovejši modni

TVORNICA ZLATNINE IN SREBRNINE
GATEJ & COMP. D. Z. O. Z. CELJE

kupuje zlato in srebro
po dnevni ceni.

15-5

Urednik lista „NAŠA VAS“ išče v Celju primerno sobo s pohištvom: in s posebnim vhom s stopnic. Ponudbe na uredništvo „Naša Vas“ v Celju.

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo

Ant. Jošta nasl. 8-5

Franjo Dolžan

Celje, Kralja Petra cesta 8

se priporoča za izdelavo vsakovrstnih stavbenih in galanterijskih del. Kritja streh, zvonikov, popravila istih, naprava strelovodov itd. Izvršitev točna. Cene zmerne. Za izvršena dela se jamči.

MAKS ZABUKOVŠEK

modni salon za gospode
CELJE, CANKARJEVA CESTA ŠT. 2.

Se priporoča za jesensko in zimsko sezono. 6-5

Priporoča se tvrdka

PETEK & DRUG,

CELJE

trgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom in kupuje vse deželne pridelke po najvišjih dnevni cenah. 15-5

Izdelovalnica sodavode in pokalic

Gaberje št. 8 pri Celju

nasproti vojašnice Kralja Aleksandra

se vsim cenjenim odjemalcem toplo priporoča. :: Postrežba točna in solidna.

15-5

A. M. BALDASIN.

Barva za obleke in platno!

Črna, modra, zelena, rujava, rdeča, bela in siva v najboljši kakovosti se zopet dobi v zavitkih po K 2-40. Razpošilja se vsaka množina po pošti ter se vsakemu naročilu dodane slovensko navodilo. 5-5

Karol Loibner, trgovec, Celje.

ŠPECERIJSKO BLAGO

se najcenejše kupi pri tvrdki:

ANTON MOČNIK, Celje

15-5

Glavni trg št. 8.

ZLATARSKA TVORNICA!

Izdelovanje srebrnine in zlatnine, specialitetne doze za svalčice in smodke. — Občinstvu se toplo priporoča

IVAN BEUC, CELJE

Gospoška ulica. 26-3

Franc Čater

posestnik in lesni trgovec v **CELJU** se priporoča 15-5

za nakup in prodajo vsakovrstnega lesa.

STOJAN HOLOBAR

slikarski mojster 4-5

CELJE, Kr. Petra cesta št. 10. Podr. Žalec

Prezamev vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor slikanje sob, cerkev, gledaliških odrov po najnovejših, modernih, narodnih in vsakovrstnih motivih.

Istotako izvršujem vsa plesarska in črkoslikarska dela na les, steklo pločevin i. t. d. — Vzorci vsakemu na vpogled. Cene zmerne. Izvršitev točna.

Stavbeno in pohištveno mizarstvo

Franjo Vehovar, Celje.

Prezame vsakovrstna stavbena in pohištvena dela ter jih v najkrajšem času izgotovi. Velika zaloga vsakovrstnega pohištva. :: Delo solidno. :: Cene zmerne. :: Za blago se garantira. 15-5

TISKARNA A. RODE

Vizitke, poročna naznanila, zavitki, pisma, računi, bolete, vabila, topaki, letaki, posmrtnice, cirkularji, stroškovniki, irgovske karte, knjige v vseh velikostih, brošure, časopisi ter oploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah. :: Izdelovanje štampilj iz kavčuka.

LASTNA KNJIGOVEZNIKA

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela ceno in okusno.

CELJE, RAZLAGOVA ULICA 12.